

عنوان مقاله:

جهانی شدن و تاثیرات آن بر شهرهای جهان اسلام، موردشناسی: کلانشهر مذهبی مشهد

محل انتشار:

چهارمین کنگره بین المللی جغرافیدانان جهان اسلام (سال: 1389)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

عیسی ابراهیم زاده - دانشیار جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه سیستان و بلوچستان، دانشک

فهاد شیرانی - استادیار اقتصاد کشاورزی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، گروه اق

محمد زارع - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه سیستان و بل

خلاصه مقاله:

یکی از پدیده هایی که جامعه بشری در حال حاضر با آن مواجه است پدیده جهانی شدن می باشد، ابعاد و دامنه های این پدیده آنقدر وسیع و گسترده است که تمام شئون زندگی بشری را در عرصه های مختلف علم، تکنولوژی، فرهنگ، اجتماع، سیاست و اقتصاد تحت تاثیر خود قرار داده تا جایی که برخی از صاحب نظران آن را به عنوان بزرگترین و مهمترین رخداد تاریخ بشری یاد کرده اند. اینک تطبیق مداوم نظام شهری به عنوان نظام باز با شرایط و تحولات نوین بیرونی ایجاب می کند تا در عرصه جهانی شدن به نقش آفرینی نیروها و عواملی که بر سازمان فضای ی و نظام شهری موثرند بیش از پیش توجه گردد. امروزه در آستانه قرن بیست و یکم جهان با سرعتی غیر قابل تصور در حال تغییر است و بررسی تحولات جهانی طی نیم قرن اخیر نیز حاکی از این است که شهر و شهرنشینی با تغییرات بنیادی کمی و کیفی روبه رو بوده و به تبع آن شهرها و کلان شهرهای کشورهای در حال توسعه به ویژه در کشورهای اسلامی از این رخدادها دچار تحولات اساسی شده اند و این روند همچنان با شدت زیادی ادامه دارد. باتوجه به اینکه شهرها همیشه کانون تمامی تغییر و تحولات و جریانات ملی و فراملی بوده و خواهند بود؛ شهر مشهد نیز به عنوان دومین کلان شهر مذهبی جهان اسلام از این تحولات بی تاثیر نبوده و موج جهانی شدن تمامی جوانب این کلان شهر به ویژه رشد و توسعه شهری و همچنین تفکرات برنامه ریزی شهری حاکم بر آن را تحت تاثیر قرار داده است؛ به نحوی که جنبه های زیادی از این تاثیرات هم اکنون در این شهر قابل مشاهده است. هدف این تحقیق پرده گشایی و توصیف فرایند پیچیده و گسترده جهانی شدن در ابعاد گوناگون آن و اثرات فضایی-مکانی آن بر شهرهای اسلامی به ویژه کلان شهر مشهد بوده و تلاش می کند نشان دهد که این فرایند در ابعاد مختلف تکنولوژیکی، اقتصادی، فرهنگی به صورت دو گانه عمل کرده است. این در حالی است که امروزه شهر مشهد با بهره گیری از فناوری ارتباطات و علوم کامپیوتری به عنوان دومین کلان شهر الکترونیکی کشور بعد از تهران به شمار می آید و در اینزمینه شرایط مناسبی جهت سرمایه گذاریهای داخلی و خارجی به دست آورده است. به طور کلی می توان گفت کارکردهایی همچون خروج از انزوا و گسترش ارتباطات جهانی، پیوستن به شبکه کلانشهری، درک ویژگی های هر مکان در بستر زمان و ایفای نقش مناسب در بازآفرینی ظرفیتهای بالقوه با نشانه های تاریخی-طبیعی برای تقویت پیوندها، از جنبه های مثبت فرایند جهانی شدن و در عین حال رشد بی رویه شهرنشینی، رشد زاغه نشینی، افزایش مهاجرت های روستا - شهری، معضل ترافیک و غیره از اثرات منفی آن بر شهرهای جهان اسلام و از جمله مشهد بوده و خواهد بود

کلمات کلیدی:

جهانی شدن، نظام شهری، کلان شهر مشهد، جهان اسلام

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/82865>

